

พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2561-2564*

ภุชณิศา บัวบาน **

คำสำคัญ : พัฒนาการ/ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก รัฐบาลจึงให้ความสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดท่องเที่ยวโลก ภารกิจด้านการท่องเที่ยวจึงเป็นภารกิจที่ถูกผสมกลมกลืนไปกับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ดังนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศต่างๆ จึงได้มีการบูรณาการด้านการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจ หากประเทศใดมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่ชัดเจน ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ประเทศนั้นๆ มีข้อได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวของตนให้เติบโตได้อย่างมั่นคง

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในฐานะเป็นกลไกหลักในการช่วยรักษาเสถียรภาพและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาถึงแม้จะประสบความสำเร็จในแง่ของจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยว แต่ในด้านการพัฒนาสินค้าและบริการพบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สะท้อนให้เห็นได้จากตัวชี้วัดการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการเดินทาง (Travel and Tourism Competitiveness Index) ของ World Economic Forum หรือ WEF โดยตัวชี้วัดด้านมาตรฐานการเดินทางและการท่องเที่ยวยังเป็น

.....
* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่องพัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ศุภผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โครงการการจัดการงานสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จุดอ่อนสำคัญของประเทศไทย รองลงมา คือ ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมของภาคธุรกิจ ประเด็นสำคัญที่ควรจะมีการพิจารณา คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยเดินมาถูกทิศทางแล้วหรือไม่และจะสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนได้อย่างไร ซึ่งที่ผ่านมา

กรมการท่องเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนฟื้นฟูดูแลรักษาและประสานหน่วยงานผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวให้มีความรู้ความเข้าใจถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาตลอดระยะเวลามากกว่า 10 ปี โดยเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลตามแนวทางของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2561-2564 กรมการท่องเที่ยวจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย พ.ศ. 2561-2564 โดยมีการพิจารณาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และทิศทางการท่องเที่ยวในระดับสากลและระดับประเทศ แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของต่างประเทศและในประเทศไทยรวมถึงนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในต่างประเทศ ระดับประเทศ และระดับหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยวหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวฉบับนี้จะนำไปสู่การบูรณาการของภาคส่วนต่างๆและการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอยากจะศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว และมีข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2564 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564 2) ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวในแต่ละช่วง และ 3) วิเคราะห์พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564 ครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และด้วยการวิจัยสนาม (Field Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ใช้เครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องมือช่วยในการสังเกต และใช้แบบ

สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง นำไปสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกรมการท่องเที่ยว ระดับชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานต่างๆ ที่มีอายุการทำงานภายในกรมการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 5 ปี ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความชำนาญ ด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และมีประสบการณ์ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสิ้น 7 คน ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2560 ถึง 10 มีนาคม 2561 สำหรับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ควบคู่ไปกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วมด้วยตนเอง และจดบันทึกข้อมูล รวมถึงการใช้เครื่องบันทึกเสียง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดถูกต้องยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกควบคู่กับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย โดยสร้างข้อสรุปเพื่อเป็นคำตอบของคำถามในการวิจัยนี้ จากนั้นเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง พัฒนา ในการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลต่อไปได้ในอนาคต

ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1. พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564

กรมการท่องเที่ยวได้เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2545 เป็นระยะเวลาประมาณ 16 ปี มีการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวมาแล้วทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2553-2556 2) แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2557-2560 และ 3) แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561-2564 ปัจจุบันแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2557-2560 ฉบับนี้ได้เข้าสู่ระยะเวลาสิ้นสุดในปีงบประมาณ 2560 แล้ว กรมการท่องเที่ยวจึงได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561-2564 ขึ้นมาโดยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาและการขับเคลื่อนในเชิงนโยบาย ในด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวต่างๆ ที่ดำเนินการอยู่ไปสู่การปฏิบัติจนเกิดผลสัมฤทธิ์และบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้เกิดการเรียนรู้เพื่อป้องกันปัจจัยแห่งความสำเร็จ ความล้มเหลว ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ประสบในระหว่างการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกรมการ

ท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา เพื่อนำมาประกอบกับทิศทาง สถานการณ์และความเป็นไปในตลาดการท่องเที่ยวทั้งในระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ที่ล้วนแต่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางและทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและสอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561-2564 ฉบับนี้ กรมการท่องเที่ยวได้ยึดหลักการสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายของรัฐบาล สภาวการณ์โลกในปัจจุบัน สถานการณ์และแนวโน้มทางการท่องเที่ยวในระดับโลก ระดับภูมิภาค การศึกษาแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ การทบทวน วิเคราะห์ วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ จุดอ่อน จุดแข็งของกรมการท่องเที่ยว และการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารกรมการท่องเที่ยว ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยว การประชุมร่วมกับคณะทำงาน การจัดประชุมกลุ่มย่อยกับเจ้าหน้าที่กรมการท่องเที่ยว และการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561-2564 มุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในประเทศ การพัฒนาองค์ความรู้และเครือข่ายระหว่างประเทศ การเพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและระบบดิจิทัล และการสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีของกรมการท่องเที่ยว

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวในแต่ละช่วง

ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า กรมการท่องเที่ยวได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวมาแล้ว 3 ฉบับ ในแต่ละฉบับก็จะมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดที่แตกต่างกันไปเพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภารกิจของกรมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์กรมการท่องเที่ยวฉบับแรกเน้นไปที่ภารกิจของกรมการท่องเที่ยว การพัฒนาสินค้าและบริการ โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆซึ่งภารกิจกรมการท่องเที่ยวได้ถูกกำหนดไว้อย่างกว้างมาก ไม่มีขอบเขตที่ชัดเจนเพราะเรื่องการท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่กว้างมาก ทำให้ในช่วงแรกๆที่เริ่มก่อตั้งกรมการท่องเที่ยวยังไม่ค่อยเน้นเรื่องยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวผู้บริหารยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ต่อมาเมื่อยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ฉบับที่ 1 หมดยุคก็เข้าสู่ฉบับที่ 2

โดยการนำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวฉบับแรกมาปรับ และเน้นเรื่องของการพัฒนาสินค้าและบริการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก คู่มือธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ รวมถึงการสร้างเครือข่าย ซึ่งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการกำหนดด้วยยุทธศาสตร์ที่จะตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ของกรมการท่องเที่ยวที่ตั้งไว้ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะคล้ายฉบับแรก แต่อาจจะมีการปรับเปลี่ยนตามบริบทของสถานการณ์ท่องเที่ยวโลก หรือสถานการณ์การทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป จะเน้นในเรื่องของคุณภาพการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ในฉบับปัจจุบันหรือฉบับที่ 3 ก็จะคล้ายกับฉบับที่ 2 แต่จะเน้นที่การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานทางการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนให้มีความสำคัญกับการทำมาตรฐาน การพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวแบบองค์รวม การยกระดับองค์กรและระบบงานสู่ความเป็นเลิศ และการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและระบบดิจิทัล ในฉบับนี้จะให้ความสำคัญกับไอทีหรือระบบสารสนเทศและการพัฒนาทรัพยากร จะเป็นเรื่องของการขับเคลื่อนด้านเทคโนโลยีและระบบดิจิทัล ซึ่งจะรองรับกับประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวก็จะมีเปลี่ยนแปลงให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมในปัจจุบัน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และภารกิจของกรมการท่องเที่ยว

3. วิเคราะห์พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564

พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว มีปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการ คือเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาล เปลี่ยนตามสถานการณ์โลกและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป นโยบายของผู้บริหารที่เข้ามาบริหารงานในแต่ละยุคสมัย และภารกิจของกรมการท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลง เช่น บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว บุคลากรในกรมการท่องเที่ยว การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย เทคโนโลยี บริบททางสังคม บริบทของสภาพแวดล้อมต่างๆ และการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

เพราะจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก็พบว่า การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลไกหลักในการรักษาเสถียรภาพ และช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวซึ่งเป็นสาขาหนึ่งในภาคบริการ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน

และฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ นับได้ว่าเป็นสาขาที่มีศักยภาพสูง ดังนั้น หากมีการกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ชัดเจนบนพื้นฐานเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง โครงสร้างพื้นฐานที่ดี ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ และบุคลากรภาคการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพด้วยแล้ว จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ประเทศมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างมั่นคงได้

จะเห็นได้ว่า การจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวมีความจำเป็นและมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน แผนการปฏิบัติงาน ให้มีทิศทางและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด หรือตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนด และสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป ดังนี้

1. หน่วยงานเมื่อมีการกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดไปทีตัวบุคลากรด้วย เพื่อให้บุคลากรได้ทำตามแผนยุทธศาสตร์อย่างมีทิศทาง และสามารถนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ
2. หน่วยงานควรมีการจัดทำแผนการดำเนินงาน โครงการ ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว
3. หน่วยงานควรมีการจัดทำองค์ความรู้ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ให้มีความรู้ ความเข้าใจในยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และสามารถดำเนินงานได้ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่วางไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผู้บริหารควรมีการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่ได้กำหนดไว้
5. หน่วยงานควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ควรให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้เป็นอย่างดี และกำหนดให้ไปในทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของกรมการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตและไม่กว้างจนเกินไป เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ได้

6. ควรให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้มีความเข้าใจในยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น และสามารถนำยุทธศาสตร์ไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

7. ควรมีการบูรณาการการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวร่วมกับภาคี หรือภาคส่วนต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาเรื่อง พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564 ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564 และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวในแต่ละช่วง เพื่อสามารถวิเคราะห์พัฒนาการของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2564 นี้ ที่จะช่วยให้ได้นำผลการศึกษาเป็นแนวทางและพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยวต่อไป และเกิดการบูรณาการร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีในการกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อจัดทำเป็นองค์ความรู้ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการ ตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุข้อจำกัด ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ควรเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวต่อไปในอนาคตด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพมหานคร, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมการท่องเที่ยว. (2560). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พีดับบลิว พรีนติ้ง จำกัด.
- กรมการท่องเที่ยว. (2558). แผนปฏิบัติการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของประเทศ พ.ศ. 2558-2560. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พีดับบลิว พรีนติ้ง จำกัด.
- กองกลาง. (2557). แผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์พัฒนาการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2557-2560. กรุงเทพมหานคร : กรมการท่องเที่ยว.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพมหานคร, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด.
- สุจิต นิรมล. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย. กรุงเทพมหานคร : เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อมรรัตน์ มลิณฑพาน. (2558). กลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย. กรุงเทพมหานคร : เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพัน แก้วคำเพชร. (2559). ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. กรุงเทพมหานคร : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ทางสังคมศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูวนิดา คุณผลิน. (2550). การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร แบบบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.